

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Kirsi Leivonen	Suomi.fi	01.03.2024 15:20:13 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (7 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Hyvinvointialueneuvottelu Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Aika: 8.11.2023

Paikka: Mariankatu 9, kokoushuone Jakovara, 00170 Helsinki

Alueen edustajat

Kirsi Leivonen, hyvinvointialuejohtaja

Juha Mustonen, aluehallituksen puheenjohtaja

Ilkka Pirskanen, strategiajohtaja

Ilkka Naukkarinen, hallintojohtaja

Ismo Rouvinen, talousjohtaja

Susanna Wilén, terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtaja

Eija Rieppo, ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja

Leena Korhonen, perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja

Puheenjohtajisto

Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja

Jaana Määttä, erityisasiantuntija, SM, varapuheenjohtaja

Valtioneuvoston edustajat

Jani Pitkäniemi, osastopäällikkö, VM

Tanja Rantanen, budjettineuvos, VM – myöhässä

Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, VM

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM

Annakaisa Iivari, osastopäällikkö, STM

Outi Salo, erityisasiantuntija, SM

Johannes Ketola, pelastusylitarkastaja, AVI

Jaana Leipälä, arviointipäällikkö, THL

Timo Ukkola, erityisasiantuntija, STM

Elina Kettunen, asiantuntija, STM (YTA-koordinaattori, sihteeri)

Salli Annanpalo, korkeakouluharjoittelija, STM

1. Tilaisuuden avaus

Puheenjohtajat osastopäällikkö Kari Hakari ja erityisasiantuntija Jaana Määttä avasivat neuvottelun kello 10.04.

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Päätösesitys: Todetaan osallistujat, lyhyt esittäytyminen ja hyväksytään asialista muutoksitta.

Päätös: Todettiin esityslistan mukaisesti

3. Hallitusohjelma

3.1 Hallitusohjelman linjaukset

Kansallinen palvelureformi

Palvelureformi on sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllisen uudistumisen reformi. Reformin keskeisenä tavoitteena on tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Työhyvinvoinnin ja –turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Pelastusalalla käynnistetään kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi. Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Ohjauksen yhtenäistäminen

Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta. Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi ja vahvistetaan ministeriön voimavaroja. Valtiovarainministeriön johdolla STM, SM ja VM sekä muut viranomaiset seuraavat ja arvioivat hyvinvointialueiden toiminnan vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuloksellisuutta.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Alueen edustaja esittelee

Alue valmistelelee tämän kohdan. Alueen yleiskatsaus ja näkemykset hallitusohjelmasta kokonaisuutena, ei muutosohjelmien esittelyä. (Liitteessä 2)

Päätösesitys: Käydään läpi hallitusohjelman keskeiset hyvinvointialueita koskevat linjaukset sekä alueen yleinen tilanne.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Käydään läpi taustamateriaalien sekä tilannekuva-analyysin pohjalta tehdyt havainnot alueen tilanteesta. Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot on kuvattu liitteessä 3.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Alueen uudistumistyötä ohjaa kullakin alueella muutos- ja/tai uudistusohjelma. Alue esittelee oman ohjelmansa keskeiset tavoitteet ja aikataulun. Alueen muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus on esitelty liitteessä 4.

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen erityiskysymykset)

Mahdollinen asia, jonka alue haluaa tuoda keskusteluun, mutta ei sisälly muutosohjelmaan. Mahdollisen noston pitää kuulua laissa määriteltyjen asiakokonaisuuksien piiriin.

Alueen oma nosto on esitetty liitteessä 5.

Päätösehdotus: Käydään läpi alueen tilanne sekä keskeiset haasteet. Kuultiin alueen muutosohjelman toteutuksen tavoitteet ja aikataulu.

Päätös: Hyväksyttiin päätösesityksen mukaisesti

5. Johtopäätökset

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta ja neuvottelusta

Neuvotteluiden pohjalta muodostetaan yhteinen näkemys alueen tilanteesta. Tämän kohta sovi-
taan neuvottelussa yhdessä alueen edustajien kanssa ja kirjataan keskeiset asiat ja huomiot.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa.

Päätös:

Todettiin, että neuvotteluissa on syntynyt yhteinen tilannekuva Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen tilanteesta. Alueen muutosohjelmassa kuvataan hyvin suunniteltu ja konkreettinen taso, jolla suunnitelmia on tarkoitus toteuttaa. Alue onnistuu yhdistämään sekä talouden että toiminnan lyhyen ja pitkän aikavälin uudistamisen. Alueella on toiminnalleen myös poliittinen tuki. Alue on huolissaan sen nykyisen APTJ-järjestelmän toimintakykyisyydestä. Nykyisestä järjestelmästä puuttuu sosiaalipuoli, eikä järjestelmän toimittaja enää ylläpidä sitä. Tästä johtuen alueen tavoitteena on uuden APTJ-järjestelmän hankinta mahdollisimman pian. Alueen toiveena on APTJ-järjestelmän suhteen edetä YTA-tasoisesti ja tämän käsittelyä jatketaan Itä-Suomen YTA-neuvottelussa 15.12.2023. Alue nostaa keskeiseksi toiminnalliseksi riskikseen myös henkilöstön saatavuuden haasteet.

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Kirjataan mahdolliset neuvotteluiden tuomat muutokset selvityksiin.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee päätösehdotuksen kokouksessa

Päätös: Todettiin, että ei ole vaikutuksia.

5.3 Valtioneuvoston toimenpidesuosituksset

Ehdotukset valtioneuvoston toimenpidesuosituksiksi hyvinvointialueelle on esitetty liitteessä 6.

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
2. Alueen on edelleen kehitettävä tarkoituksenmukaista palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisäättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

5. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
6. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
7. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
8. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
9. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

Päätösehdotus: Annetaan esitetyt toimenpidesuosituksset

Päätös: Hyväksyttiin päätösehdotus

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Sovitaan yhdessä jatkotoimenpiteistä ja mahdollisesti seurattavista asioista sekä seurannan aikataulusta ja tavoista.

Päätösehdotus: Puheenjohtaja tekee ehdotuksen seurattavista asioista kokouksessa

Päätös: Toimenpidesuositusten toteutumista seurataan Lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä §24 ja Lain pelastustoimen järjestämisestä §10 mukaisesti. Seuranta tehdään hyvinvointialueen vuosittaisessa selvityksessä, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön selvityksissä, THL:n asiantuntija-arvioissa, AVI:n asiantuntija-arvioissa, sekä ministeriöiden ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.

6. Tilaisuuden päätös

Palautelomake lähetetään osallistujille viikon kuluessa.

Puheenjohtajat Kari Hakari ja Jaana Määttä päättivät neuvottelun klo 14.20

Kari Hakari

Osastopäällikkö

Sosiaali- ja terveysministeriö

Jaana Määttä

Erityisasiantuntija

Sisäministeriö

Kirsi Leivonen

Hyvinvointialuejohtaja

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Liitteet:

Liite 1: Neuvottelun esitysmateriaali

Liite 2: Alueen yleistilanne

Liite 3: Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Liite 4: Alueen muutosohjelmakokonaisuus

Liite 5: Alueen erillinen oma nosto

Liite 6: Valtioneuvoston toimenpidesuosituksot

Neuvotteluiden taustamateriaalit:

Pohjois-Karjalan selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon ja hyvinvointialueen talouden tilasta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Itä-Suomen aluehallintoviraston selvitys sosiaali- ja terveydenhuollon yhdenvertaisesta toteutumisesta vuonna 2022

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio pelastustoimesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella

Yhteistyöaluetta koskeva Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valtakunnallinen Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvio sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Valviran valtakunnallinen selvitys valvontahavainnosta koskien sosiaali- ja terveydenhuoltoa

Aluehallintoviraston valtakunnallinen asiantuntija-arvio pelastustoimesta

Sosiaali- ja terveysministeriön vuosittainen selvitys – luonnos

Sisäministeriön vuosittainen selvitys

VN/22236/2023-STM-23

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons:

Hakari Kari 913129191

2024-02-23

Määttäjä Jaana 91259487D

2024-02-23

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen neuvottelu

Liite 1.

8.11.2023 klo. 10.00–14.00

Kokoustila Jakovara, Mariankatu 9, Helsinki

Asialista

1. Tilaisuuden avaus
2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen
3. Hallitusohjelma
4. Alueen tilanne ja muutosohjelma
 - 4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti (Ministeriö esittelee)
 - 4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma (Alue esittelee)
 - 4.3 Alueen oma nosto
5. Johtopäätökset
6. Tilaisuuden päätös

2. Osallistujien toteaminen, esittäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Osallistujat

Alueen osallistujat

- Kirsi Leivonen, hyvinvointialuejohtaja
- Juha Mustonen, aluehallituksen puheenjohtaja
- Ilkka Pirskanen, strategiajohtaja
- Ilkka Naukkarinen, hallintojohtaja
- Ismo Rouvinen, talousjohtaja
- Susanna Wilén, terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialuejohtaja
- Eija Rieppo, ikäihmisten palvelujen toimialuejohtaja
- Leena Korhonen, perhe- ja sosiaalipalvelujen toimialuejohtaja
- Markus Viitaniemi, pelastusjohtaja
- Pirjo Manninen, henkilöstöjohtaja

Valtioneuvoston osallistujat

- Kari Hakari, osastopäällikkö, STM, puheenjohtaja
- Jaana Määttälä, erityisasiantuntija, SM, varapuheenjohtaja
- Jani Pitkäniemi, osastopäällikkö, VM
- Tanja Rantanen, budjettineuvos, VM
- Antto Korhonen, neuvotteleva virkamies, VM
- Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, STM
- Annakaisa livari, osastopäällikkö, STM
- Outi Salo, erityisasiantuntija, SM
- Johannes Ketola, pelastusylitarkastaja, AVI
- Jaana Leipälä, arviointipäällikkö, THL
- Timo Ukkola, erityisasiantuntija, STM
- Elina Kettunen, asiantuntija, STM (YTA-koordinaattori, pääsihteeri)
- Salli Annanpalo, korkeakouluharjoittelija, STM

3. Hallitusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hallitusohjelma jatkaa aiempia uudistuksia

- Hallitusohjelmassa todetaan, että ***sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntö sekä siihen liittyvä ohjaus uudistetaan vastaamaan uusia sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita***
- Reformin keskeisenä tavoitteena on **tukea alueiden uudistusohjelmien toimeenpanoa ja varmistaa alueiden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen**
- Rakennetaan nykyistä selkeämpi kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmä
- Tehdään mahdollistavaa lainsäädäntöä ja vaikuttavampaa kansallista ohjausta
 - Poistetaan esteitä mm. integraation, tietojohdamisen, digitalisaation ja henkilöstön riittävyyden edistämiseksi
 - Kevennetään sitä yksityiskohtaista palvelujen sisältöjä koskevaa sääntelyä, joka on tullut tarpeettomaksi hyvinvointialueiden aloittamisen ja sote-järjestämislain mukaisen kansallisen ohjauksen myötä
 - Vahvistetaan yhteistyöaluetasoista ja kansallista kustannusvaikuttavuutta edistävää ohjausta sekä hyvinvointialueiden välistä vertailua

Kansallinen palvelureformi ja alueiden muutosohjelmat muodostavat kokonaisuuden

Finanssipoliittinen tavoite: hillitä kustannusten kasvua 2-3 mrd eurolla vuoteen 2031 mennessä suhteessa vuoden 2023 julkisen talouden perusuraan.

Kansallinen palvelureformi

Kansallisia toimia kuten

Säädösten uudistaminen (mm. terveydenhuolto- ja sosiaalihuoltolait)

Hyvän työn ohjelma ja sote-ammattihenkilölakien muutokset

Tietojohtamisen, digitalisaation ja ohjauksen kehittäminen (mm. sote-järjestämislaki, asiakastietolaki ja mahdollistavampi substanssilainsäädäntö)

0,8 mrd €

Hyvinvointialueiden muutosohjelmat

Alueellisia toimia kuten

Palvelurakenteen kehittäminen (mm. yhteisölliset ja kotiin tuotavat palvelut, palveluohjaus ja palveluketjut, digitaalisten ja etäpalvelujen ensisijaisuus, parhaiden ratkaisujen levittäminen)

Tehostetaan toimintoja ja muutetaan toimintatapoja (mm. investoinnit, hankinnat, tilojen ja palveluverkon järjeistäminen, sairauspoissaolojen vähentäminen, siirtyneet virat)

Lisätään alueiden yhteistyötä ja koordinaatiota (mm. tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin, ennakoiva henkilöstö-suunnittelu, lääke-, laite- ja tarvikkehankintojen keskittäminen)

1,2 mrd €

Mitä Kansallisella palvelureformilla tavoitellaan?

- **Vauhditetaan alueellista kehittämistyötä**, varmistaen hallittu, samanaikainen ja rohkea muutos koko maassa. Reformin myötä suomalaisella hyvinvointiyhteiskunnalla ja sote-alan henkilöstöllä on paremmat valmiudet ja resilienssi toimia ja turvata ihmisten perusoikeudet jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.
- **Selkeämpi sote-palvelurakenne**, jotta palvelut, henkilöstö ja resurssit kohdentuvat oikein. Ennaltaehkäisevät, perustason ja erityistason sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävät palvelut muodostavat porrasteisen kokonaisuuden.
- **Digitaalisten ja yhteisöllisten ratkaisujen ensisijaisuus** parantaa palvelujärjestelmän toimivuutta ja hillitsee menokasvua. Rajalliset sote-resurssit saadaan paremmin riittämään, kun kaikkia palvelukanavia sekä yhteiskunnan ja yhteisöjen resursseja hyödynnetään optimaalisesti. **Panostetaan** poikkihallinnolliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn, omahoidon mahdollisuuksiin, perustason palveluihin (ml. integraatio ja jatkuvuus), digitalisaatioon ja palveluohjauksen (ml. kohdennetut palveluketjut ja –kokonaisuudet).
- **Kansallisesti painotetaan vaikuttavia palveluja, toimintamalleja ja johtamista**. Kansallinen palvelulupaus huomioi alueelliset ja yksilölliset tarpeet, mutta myös realistisesti käytettävissä olevat resurssit. Vähähyötyisiä hoitoja ja tutkimuksia vähennetään.
- **Vahvistetaan viiden yhteistyöalueen koordinaativastuuta ja kansallista yhteistyötä** vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseksi, erityisesti laaja-alaista erityisosaamista tai merkittäviä investointeja edellyttävien palvelujen ja tehtävien osalta.

Kansallinen palvelureformi

Ennaltaehkäisyn
vahvistaminen

Integraation,
saatavuuden ja
jatkuvuuden
vahvistaminen

Palvelujärjestelmän
selkeyttäminen

Vaikuttavuuden
lisääminen

Varautumisen ja
häiriötilanteiden
hoidon vahvistaminen

Reformin edellyttämät lainsäädännön muutokset (lainsäädännön koordinaatio)

Yleiset palvelut (esim. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, IMO-laki)

Mielenterveys-, päihde- ja riippuvuuspalvelut (esim.. mielenterveyslaki)

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut (esim.. lastensuojelulaki)

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden palvelut (esim. vanhuspalvelulaki, vammaispalvelulaki)

SOTE-henkilöstön riittävyys ja saatavuus (esim. Hyvän työn -ohjelma, sote-ammattihenkilölait)

Tiedonhallinta, tiedolla johtaminen ja digitalisaatio (esim. asiakastietolaki)

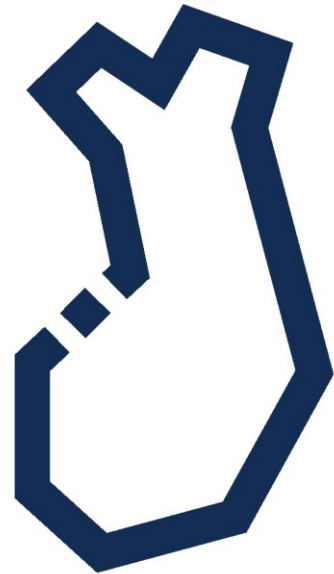
Ohjausjärjestelmän päivittäminen (esim. sote-järjestämislaki)

Yhteydet muihin STM:n ja VN:n hankkeisiin ja ohjelmiin

Kiireelliseksi luokitellut pelastustoimen hallitusohjelmatavoitteet

1. Pelastajien koulutusta lisäämisen ja pelastusvoimien ratkaiseminen.
2. Väestönsuojelun varustuksen oskevan säätelyn uudistaminen ja väestönsuojelutyön organisoinnin kehittäminen.
3. Omatoimisen varustuksen vahvistaminen kaikissa väestöryhmissä.
4. Kansallisen hankkeen käynnistäminen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi.

RÄDDNINGSVÄSENDET

Työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantaminen pelastustoimessa

Hallitusohjelma

- Hallitus edistää työturvallisuutta ja työelämän väkivaltatilanteiden ennaltaehkäisyä. Hallitus parantaa muun muassa hoito- ja pelastushenkilökunnan oikeussuojaa työhön liittyvissä väkivaltatilanteissa virkamiehen suojaa vastaavaksi.
- Hallitus käynnistää kansallisen hankkeen pelastusalan työturvallisuuden parantamiseksi. Rikoslakia muutetaan siten, että väkivallasta ensihoitohenkilöstöä kohtaan tai sillä uhkaamisesta seuraava rangaistus vastaa virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta seuraavia rangaistuksia.
- Pelastusalan työhyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota. Pelastusalan posttraumatyöpajojen jatkuminen varmistetaan.

Kansallinen hanke työturvallisuuden parantamiseksi

- Pelastusalan työhyvinvoinnin seurannan työkalu.
- Selvitys pelastusalan työturvallisuuden parantamisen tarpeista.
- Kerätään jo kentällä käytössä olevat hyvät käytännöt jaettavaksi valtakunnallisesti.
- Posttraumatyöpajojen jatkon selvittäminen
- Suojavarusteiden kehittäminen Pelastustoimen suoja-asuja koskevan esiselvityshankkeen toimenpidesuosituksen perusteella
- Hyvän työn ohjelma sisältämään SOTE-toimenpiteiden lisäksi myös pelastustoimeen liittyvät toimenpiteet.
- OM/SM/TEM valmistelee tarvittavat lakimuutokset

Ohjauksen yhteensovittaminen

- Ohjauksen yhteensovittamisella tavoitellaan uudistuksen tavoitteiden saavuttamista: palvelujen yhdenvertaisuuden turvaamista ja kustannusten kasvun hillintää sekä kustannusvaikuttavuutta.
- Valtiovarainministeriön tehtäväksi tulee sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta. Lähtökohtana on se, että valtioneuvostossa tehtävä hyvinvointialueiden ohjaus on yhteensopivaa valtioneuvoston asettamien julkisen talouden finanssipoliittisten tavoitteiden kanssa.
- Käytännössä hyvinvointialueiden ohjauksessa ja hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa alueiden toimintaa ja taloutta arvioidaan aiempaa kattavammin kokonaisuutena.
- Päällekkäiset lakisääteiset ohjausvälineet kuten neuvottelukunnat ja valtakunnalliset tavoitteet yhdistetään. Tavoitteena on nykyistä selkeämpi ja tehokkaampi ohjausrakenne.

Alueen yleiskatsaus ja huomiot hallitusohjelmasta

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toiminta on käynnistynyt suunnitellulla tavalla. Kansalaisille on järjestetty heidän tarvitsemansa sosiaali-, terveys- ja turvallisuuspalvelut käytettävissä olevien resurssien (rahat ja henkilöstö) puitteissa.
- Merkittäviä haasteita palvelujen järjestämisessä on ikäihmisten asumispalvelujen ja erikoissairaanhoidon joidenkin erikoisalojen palveluiden saatavuuden osalta, sekä lapsiperhepalvelujen käsittelyajoissa.
- Hyvinvointialueen aluehallitus on varannut vuoden 2024 talousarvioraamiin 15 milj.€ kohdennetun määrärahan lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi.

Alueen yleiskatsaus

- Valtuuston hyväksymää hyvinvointialuestrategiaa, palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa toteuttamalla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on hyvät mahdollisuudet järjestää kansalaisille palvelutarvetta vastaavat sosiaali-, terveys- ja turvallisuuspalvelut sekä saada talous tasapainoon ja alijäämät katettua vuoden 2026 loppuun mennessä.
- Pelastustoimen toimintavalmiuden puutteita esitetään korjattavaksi osana vuosien 2024-2026 taloussuunnitelmaa palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti.
- Näillä toimenpiteillä pelastustoimen toimintavalmiuden puutteet saadaan korjattua pelastuslain edellyttämälle tasolle.

Hallitusohjelma Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkökulmasta

- Hallitusohjelmassa on useita oikeansuuntaisia tavoitteita.
- Hallitusohjelma tunnistaa hyvinvointialueiden erilaisuuden, mutta ei hyvinvointialueen sisäisiä suuria eroja esim. väestön ikärakenteessa ja palvelutarpeessa tai henkilöstön saatavuudessa.
- Hallitusohjelman tavoitteiden saavuttaminen vaatii riittävät henkilöstö- ja talousresurssit. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkökulmasta tarvevakioitu rahoitus on välttämätön, jotta kansalaisille voidaan turvata oikeudenmukaisesti saman tasoiset sosiaali- ja terveyspalvelut kuin muuallakin Suomessa. Pohjois-Karjalan näkökulmasta oikeudenmukainen taloudellinen resurssointi vaatisi rahoituslainsäädännössä olevan siirtymäajan oleellista lyhentämistä sekä toistaiseksi pysyvän siirtymätasauksen poistamista rahoituslaista.

Hallitusohjelma Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkökulmasta

- Kolmannen sektorin laajempi mukaan ottaminen tukemaan ikäihmisten kotona pärjäämistä on kannatettavaa, mutta toimenpide ei ole riittävän vaikuttava. Ikäihmisten hoitajamitoitus on harkittava uudelleen. Nyt voimassa oleva lainsäädäntö on johtanut siihen, että ympärivuorokautisen hoivan paikkoja joudutaan pitämään tyhjillään henkilöstön saatavuuteen liittyvien haasteiden seurauksena. Pohjois-Karjalassa hyvinvointialueella on n. 20 ja yksityisillä palveluntuottajilla n. 90 paikkaa tyhjillään henkilöstöpulan takia
- Henkilöstöongelmaa ei voida ratkaista rekrytoinnin tai pitovoiman kehittämisen keinoin. Pitää pystyä vaikuttamaan palveluiden kysyntään

4. Alueen tilanne – palveluiden toteutuminen ja talouden tila

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

4.1 Hyvinvointialueen tilannekuvaraportti ja asiantuntija-arviot

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen yleiskatsaus

- **Hyvinvointialueen toimintojen ja käytäntöjen rakentaminen on käynnistynyt** *(Palvelustrategiasta, -verkosta ja talouden tavoiteohjelmasta on päätetty kesällä ja niihin sisältyvät toimenpiteet on käynnistetty)*
- **Palveluverkon ja -rakenteen tarkastelu suhteessa palvelutarpeeseen** *(Alueen palvelutarve on maan suurin, mutta väestön palvelutarpeeseen suhteutetut sote-huollon nettokäyttökustannukset ovat pienemmät kuin maassa keskimäärin)*

Kevään 2023 neuvotteluiden keskeiset seurattavat asiat

- Toiminnan ja talouden uudistusohjelma
- Yhdenvertaisten palvelujen saatavuus ja saavutettavuus
- Hoito- ja palveluvelka
- Ammatillisen henkilöstön saatavuus ja riittävyys

THL:n arviointiraportin keskeiset huomiot

- **Moniin palveluihin pääsy on vaikeutunut ja lähivuosien talouden tiukat sopeuttamissuunnitelmat saattavat vaikeuttaa palvelujen saatavuutta entisestään**
 - *Erikoissairaanhoidon* pääsyä odotti joka neljäs potilas yli kuusi kuukautta
 - *Suun terveydenhuollon* hoitotakuu ei toteudu maan keskiarvoa suuremmalla osuudella potilaista
 - *Lastensuojelun* määrääjat ylittyvät entistä useammin
 - *Ikääntyneiden asumis- ja sosiaalipalvelujen* riittämättömyys on johtanut päivystysten ruuhkautumiseen ja läpimenoaikojen pidentymiseen
- **Alue tuottaa itse suurimman osan perusterveydenhuollon lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotoista sekä somaattisen ja psykiatrisen erikoissairaanhoidon lääkärivastaanotoista**
- **Henkilöstön saatavuuden haasteet jatkuvat aktiivisista kehittämistoimista huolimatta**
 - *Alueen terveyskeskuslääkäripula on edelleen pahentunut. Pulaa on myös hoitajista ja sosiaalityöntekijöistä*
 - *Alue tekee yhteistyötä koulutuskuntayhtymä Riverian kanssa*
- **Teknologian puute haastaa digitaalisten palvelujen, kuten etävastaanottojen käyttöönottoa**
 - *Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta on suunnitteilla*

Taloudellinen tilanne

Päivitetty 25.10.2023

	TU/2023 TOT2023, M€	TAS2023, M€	TPE2023, M€	TOT/TAS%	TPE vs TAS muutos%
▲					
Toimintatulot	69,4 milj.	111,2 milj.	121,6 milj.	62 %	9 %
Toimintamenot	555,2 milj.	819,9 milj.	882,2 milj.	68 %	8 %
TOIMINTAKATE	-485,8 milj.	-708,6 milj.	-760,6 milj.	69 %	-7 %
Valtion rahoitus	533,1 milj.	713,5 milj.	754,6 milj.	75 %	6 %
Rahoitustulot ja -menot	-1,5 milj.	-2,7 milj.	-2,5 milj.	57 %	8 %
VUOSIKATE	45,8 milj.	2,2 milj.	-8,5 milj.	2115 %	-492 %
Poistot ja arvonalentumiset	9,3 milj.	14,4 milj.	14,4 milj.	64 %	-0 %
Satunnaiset erät	0,0 milj.	0,0 milj.	0,0 milj.	NaN	NaN
Tilinpäätössiirrot + (-)	-0,3 milj.	0,3 milj.	0,3 milj.	-78 %	0 %
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	36,8 milj.	-11,9 milj.	-22,5 milj.	-310 %	-90 %
Lainakanta	173,2 milj.	191,6 milj.	213,1 milj.	90 %	11 %

- Toimintamenojen arvioidaan ylittyvän 6 prosentilla talousarvioon nähden.
- Vuoden 2023 tulosennuste on 22,5 me alijäämäinen
- Alueella on lainanottovaltuutta vuodeksi 2024.

- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiassa näkyy digitaalisten palveluiden ensisijaisuuden edistäminen ja digitaalisen palveluohjauksen laajentaminen.
- Asiointia digitaalisesti sote-ammattilaisten kanssa on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella kansallista keskiarvoa (21%) vähemmän (14%) vuonna 2022.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on paljon teknistä korjausvelkaa tietojärjestelmissä, mikä näkyy mm. sähköisten asiointipalveluiden puutteena.
- Alueella on tarve ja mahdollisuus käynnistää uuden APTJ-ratkaisun kilpailutus viipymättä, mutta mitä edellytyksiä tarvittaisiin YTA-tason yhteistyölle?
Käsitellään alueen oman noston yhteydessä.

AVI arviointiraportin keskeiset huomiot

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Turvallisuusviestinnän määrällinen saatavuus on ollut riittävällä tasolla. Turvallisuusviestinnän laadulliseen mittaamiseen on kehitetty uusi pisteytysmalli, jonka avulla erilaisten turvallisuusviestintätilaisuuksien suoritteita voidaan tarkastella yhdessä.

Valvontatoiminta ei toteutunut määrällisesti tavoitteiden mukaisesti, suunnitellusta valvonnasta toteutui vain 78 %.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Kiireellisen avun saamisen palvelutaso on pääosin riittävällä tasolla, huomattavia puutteita on toimintavalmiusaikojen osalta neljässä riskiruudussa. Huomattavia korjaavia toimenpiteitä on jo toteutettu, mutta toimenpiteiden tosiasiallista vaikutusta ei voi vielä varmuudella arvioida. Riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen torjuntatasoa ei kaikilta osin saavuteta, tavoitetason vaatimuksista täytyy 8 %.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen; Varautuminen ja suunnittelu ovat pääosin riittävällä tasolla, vaikka osa varautumis- ja suunnittelutyöstä on vielä loppuunsaattamatta.

4.2 Alueen muutos- ja uudistusohjelma

Tarkennus osion aiheesta

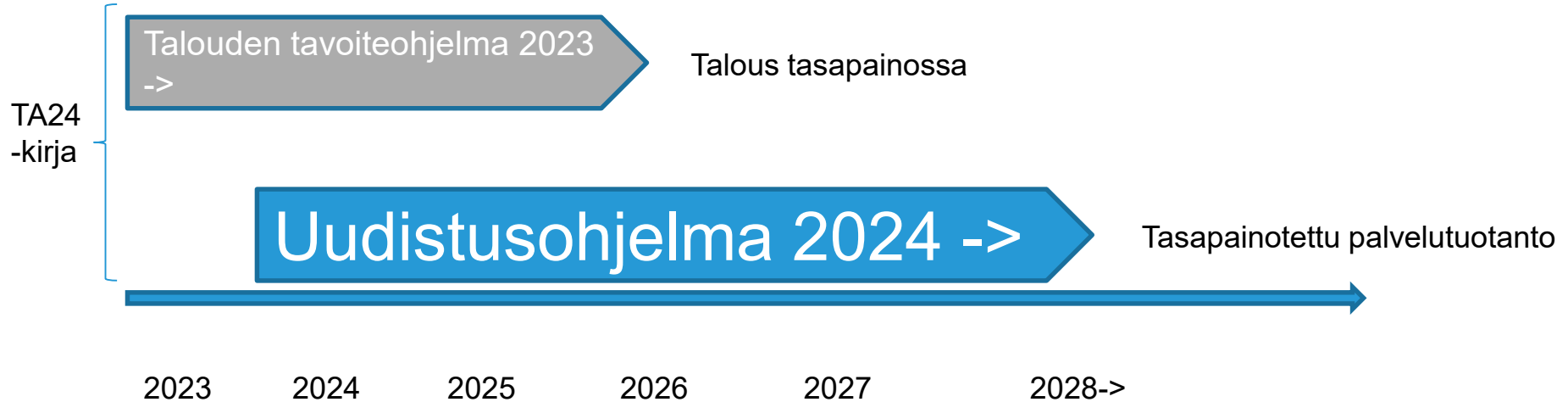

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strateginen uudistusohjelma

***”Palvelustrategia toimii muutosohjelmana
tasapainoisen palvelutuotannon
saavuttamiseksi”***

Hyvinvointialueen strateginen uudistusohjelma

Lähtökohdat

- 1) Strateginen uudistusohjelma on aluevaltuuston hyväksymien strategia-asiakirjojen toimeenpano-ohjelma koko taloussuunnittelukaudelle 2024-27.
 - Tätä ministeriöt ja kansallinen ohjaus meiltä edellyttävät.
- 2) Uudistusohjelmassa on 5 kärkeä eli menestystekijää, joissa meidän on yhdessä onnistuttava. Kärjistä johdetaan strateginen mittaristo, jota kuukausittain seurataan ja jonka avulla raportoidaan aluehallitukselle ja -valtuustolle.
 - Tämä onnistuu nykyisen mittariston tavoitetasoja säätämällä ja ehkä mittaristoa hieman täydentämällä (esim. NPS tai mainetutkimus?)
- 3) Ensi vuonna keskitymme erityisesti 3 kärkeen: Tarvetta vastaavat palvelut (lakisääteisyteen panostaminen), Talouden tasapaino (10 M€ säästöjen aikaansaaminen) ja Hyvinvoiva henkilöstö (henkilöstön veto- ja pitovoimaan panostaminen).
 - Tässä meitä ohjaa aluehallituksen 13.10. päätökset talousarviokehyksestä ja valmistelun periaatteista.
- 4) TA24 valmistelu ja siihen sisältyvä 10 M€ sopeutusvaade kytketään uudistusohjelman horisontaalisiin toimeenpano-ohjelmiin (digiohjelma, palvelustrategian toimeenpano-ohjelma, henkilöstöohjelma jne.)
 - Perinteinen juustohöylä-malli ei enää toimi.
 - On pakko ajatella ja tehdä asioita uudella tavalla eli uudistua.

Lähtökohdat

- 5) Toimeenpano-ohjelmat jakautuvat toimintasuunnitelmiin ja nämä edelleen konkreettisiksi toimenpiteiksi. Tässä kohtaa tulee tehdä toimialuerajat ylittävää yhteistyötä. Kunkin suunnitelman/toimenpiteen hyödyt arvioidaan parhaaseen tietoon perustuen. Hyöty, jota tavoitellaan voi olla laadullinen tai määrällinen.
 - Erityisesti arvioidaan suunnitelmien/toimenpiteiden talousvaikutuksia lyhyellä (v. 2024) ja pitemmällä aikavälillä (taloussuunnittelukausi).
 - Syntyykö säästöä vai lisääntyvätkö kustannukset entisestään?
- 6) Ohjelmat, suunnitelmat ja toimenpiteet vastuutetaan henkilökohtaiselle tasolle.
 - Tässä tarvitaan johtamisen johtamista (visioi, viesti, vaadi, valvo, valmenna, vaihda).
 - Hyväkään suunnitelma ei riitä, jos se ei muutu konkreettisiksi tekemiseksi ja tuloksiksi.
 - Oikean suuntaisesta etenemisestä ja onnistumisista pitää sitten myös muistaa kiittää ja iloita yhdessä.
- 7) Uudistusohjelman toimeenpanon ja etenemisen seurannan tukena käytetään projektinhallintaohjelmistoa.
 - Janne Kastinen auttaa teknisesti ohjelman käytössä.
- 8) Etenemisestä raportoidaan säännöllisesti aluehallitukselle

Pohjois-Karjalan hyvinvointialuestrategia

Palvelustrategia ja palveluverkkosuunnitelma

Ensihoidon ja pelastustoimen palvelutasopäätökset

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma

KRIITTISET
MENESTYS-
TEKIJÄT/KÄRJET

Arvoa
asiakkaalle

Tarvetta
vastaavat
palvelut

Hyvinvoiva
henkilöstö

Talouden
tasapaino

Luottamus
&
maine

Strategiset
tavoitteet

HYTE,
palvelujen laatu
ja vaikuttavuus,
asiakas- ja
potilasturvallisuus

Yhteydensaanti,
palvelutarpeen
arviointi, riittävät
peruspalvelut,
palvelujen
jatkuvuus ja
integraatio

Hyvinvointialueella on riittävä,
osaava ja
hyvinvoiva
henkilöstö

Toiminta on
taloudellisesti
kestävällä
pohjalla

Luotettava ja
vastuullinen
organisaatio
asiakkaille ja
työntekijöille

Strategiset tavoitteet ja seurantamittarit

STRATEGIAN JALKAUTTAMINEN =
Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strateginen uudistusohjelma

Strateginen johtaminen

ALUEVALTUUSTO

ALUEHALLITUS

Duaalijohtaminen

HYVINVOINTIALU
E-JOHTAJA

Operatiivinen johtaminen

JOHTORYHMÄ

Ohjelmajohtajat

Integroiva johtaminen

KÄYTTÄÄ HYVINVOINTIALUEEN
YLINTÄ PÄÄTÖSVALTAA:
STRATEGIA JA TULEVAISUUDEN
LINJAUKSET

Pohjois-Karjalan hyvinvointialuestrategia

Palvelustrategia ja
palveluverkkosuunnitelma

Ensihoidon ja pelastustoimen
palvelutasopäätökset

Ympäristöterveydenhuollon
valvontasuunnitelma

JOHTAA HYVINVOINTIALUEEN TOIMINTAA, HALLINTOA JA TALOUTTA:
Strateginen ohjaus ja valvontavastuu

Arvoa
asiakkaalle

Tarvetta
vastaavat
palvelut

Hyvinvoiva
henkilöstö

Talouden
tasapaino

Luottamus
&
maine

Strategiset tavoitteet ja seurantamittarit

JOHTAA ALUEHALLITUKSEN ALAISENA HYVINVOINTIALUEEN HALLINTOA, TALOUDENHOITOA
JA MUUTA TOIMINTAA:
Vastuu strategian toimeenpanosta, päätösten valmistelusta ja tulosten raportoinnista aluehallitukselle

POHJOIS-KARJALAN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGINEN UUDISTUSOHJELMA

TOIMEENPANO-
OHJELMAT (6)

Digiohjelma

Henkilöstöohjelma

Palvelutuotannon kehittämisohjelma

Sidosryhmä- ja viestintäohjelma

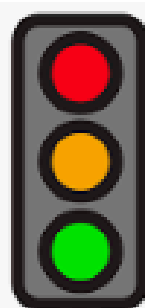
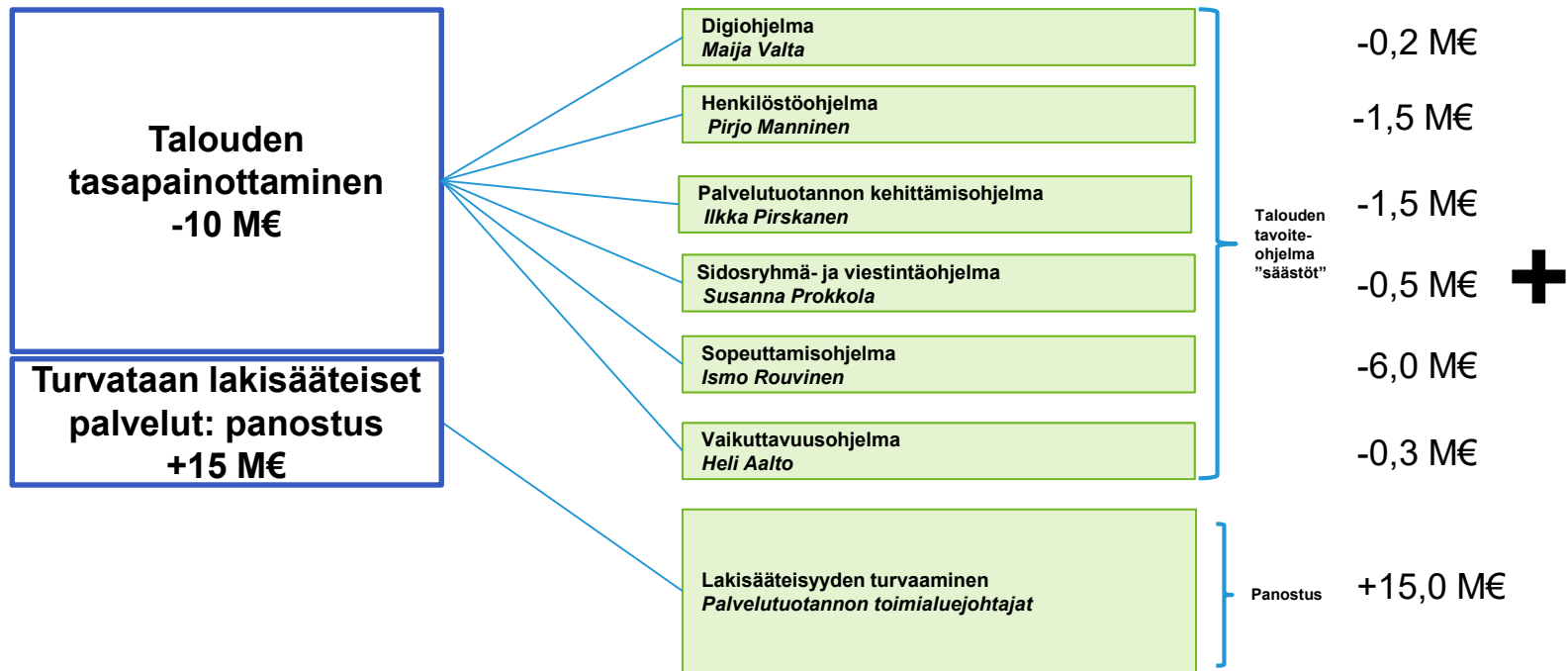
Sopeuttamisohjelma

Vaikuttavuusohjelma

Toiminta-
suunnitelmat ja
toimenpiteet

Strategisten
tavoitteiden
toteutuminen
=
TULOKSET

LUONNOS 1.11.2023

Toimialueiden talousarviot

	TPE2023	Palkan korotukset ja inflaatio	Palvelutarpeen kasvu	Lähtötason korjaukset	Muut erät	YHTEENSÄ 2024
TOIMINTATUOTOT	120,6	0,0	1,2	-6,8	15,1	130,1
TOIMINTAKULUT	881,2	20,3	6,2	-6,1	0,2	901,8
TOIMINTAKATE	-760,6	-20,3	-5,0	-0,7	15,0	-771,7
VALTION RAHOITUS	756,4	0,0	0,0	0,0	23,7	780,1
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2,5	0,0	0,0	0,8	0,0	3,3
VUOSIKATE	-6,7	-20,3	-5,0	-1,5	38,6	5,1
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	14,4	0,0	0,0	0,8	0,0	15,1
TILIKAUDEN TULOS	-21,1	-20,3	-5,0	-2,3	38,6	-10,0
POISTOERON MUUTOS	0,3	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-20,7	-20,3	-5,0	-2,6	38,6	-10,0

Johdon toimialueen talousarviossa

Ulkustusohjelma			
Talouden tavoiteohjelma			
Panostus lakisääteilyyden parantamiseksi	Muut Panostukset	Hyödyt/säästöt	KEHYS 2024
0,0	0,0	0,0	130,1
15,0	0,0	-10,0	906,8
-15,0	0,0	10,0	-776,7
			780,1
			3,3
-15,0	0,0	10,0	0
0,0	0,0	0,0	15,1
-15,0	0,0	10,0	-15,0
0,0	0,0	0,0	0,0
-15,0	0,0	10,0	-15,0

Digiohjelma

Henkilöstöohjelma

Palvelutuotannon kehittämisohjelma

Sidosryhmä- ja viestintäohjelma

Vaikuttavuusohjelma

Ohjelmien **suunnan seuranta** projektinhallinta-ohjelman avulla (toimenpiteet)

Signaalit

€-seuranta kirjanpidon ja ennusteen avulla

Kuukausiraportointi

Kärjistä johdetaan strateginen mittaristo

STRATEGINEN
TAVOITE

HYTE, kotona pärjääminen,
palvelujen laatu ja
vaikuttavuus, asiakas- ja
potilasturvallisuus

Yhteydenosaanti,
palvelutarpeen arviointi,
riittävät peruspalvelut,
palvelujen jatkuvuus ja
integraatio

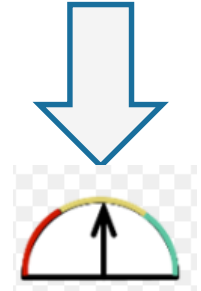
Hyvinvointialueella on riittävä,
osaava ja hyvinvoiva
henkilöstö

Toiminta on taloudellisesti
kestävällä pohjalla

Luotettava ja vastuullinen
organisaatio asiakkaille ja
työntekijöille

STRATEGINEN
MITTARI

Asiakaskokemus
NPS?

Palvelujen
saatavuus?

Työntekijäkokemus
eNPS?

Vuosikate > 0

Luottamus &
Maine-
tutkimus?

Operatiiviset mittarit

* Vastuhenkilö luo ohjelman toimenpiteitä jäsentävän rakenteen powerpointiin **27.10. mennessä**, jonka avulla sisältöä esitellään

Sopeuttamishjelma -6,0 M€

Palvelutuotanto

Oman palvelutuotannon lisääminen

Toimitilat

Vuokra-sopimukset

Tilojen käytön tehostaminen

Toimitilasuunnitelma

Ostamisen kehittäminen

Sopimukset

Prosessit

Hankintasuunnitelma

Talous

Rahoitus

Kustannuslaskenta

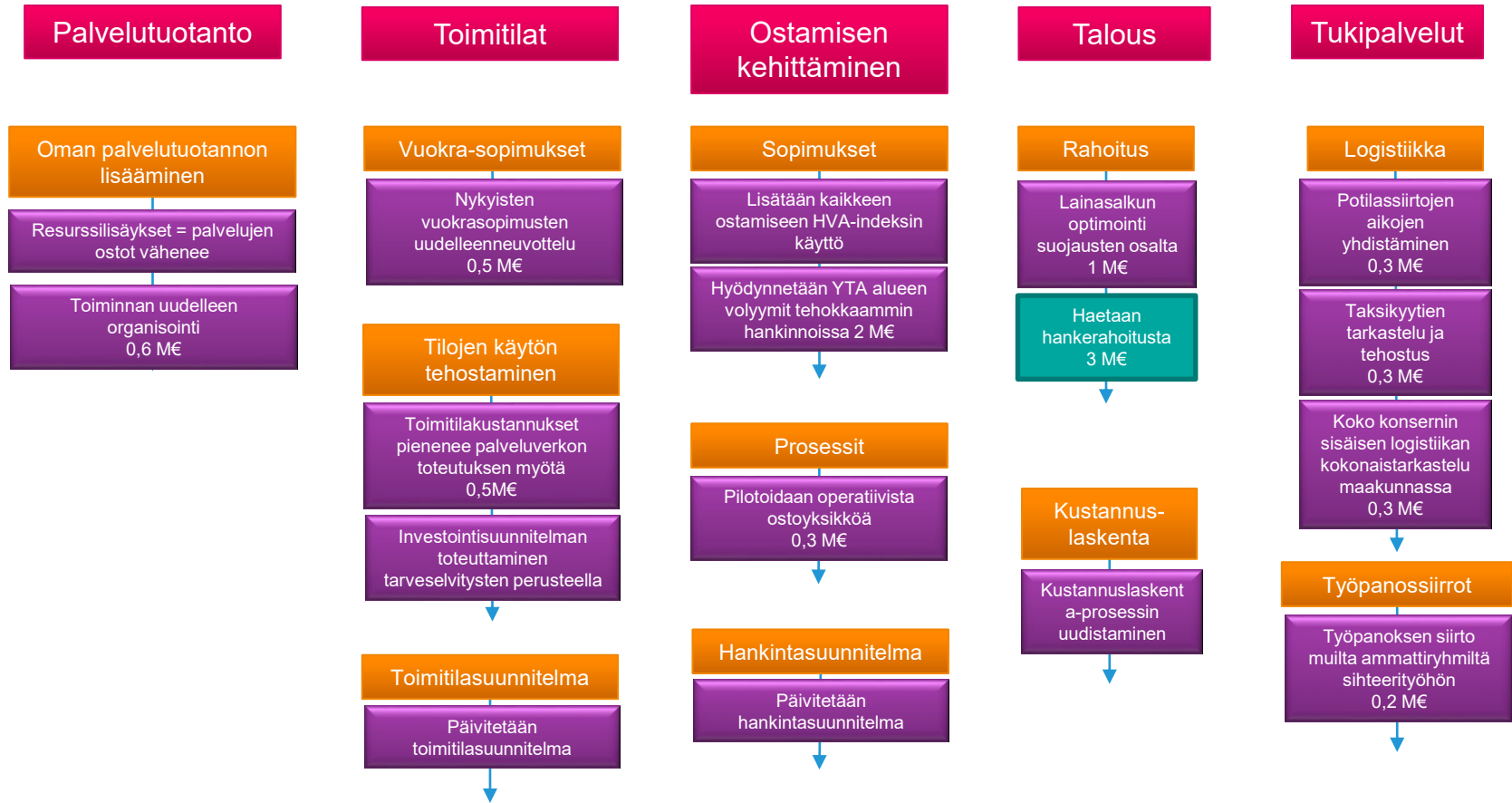
Tukipalvelut

Logistiikka

Työpanossiirrot

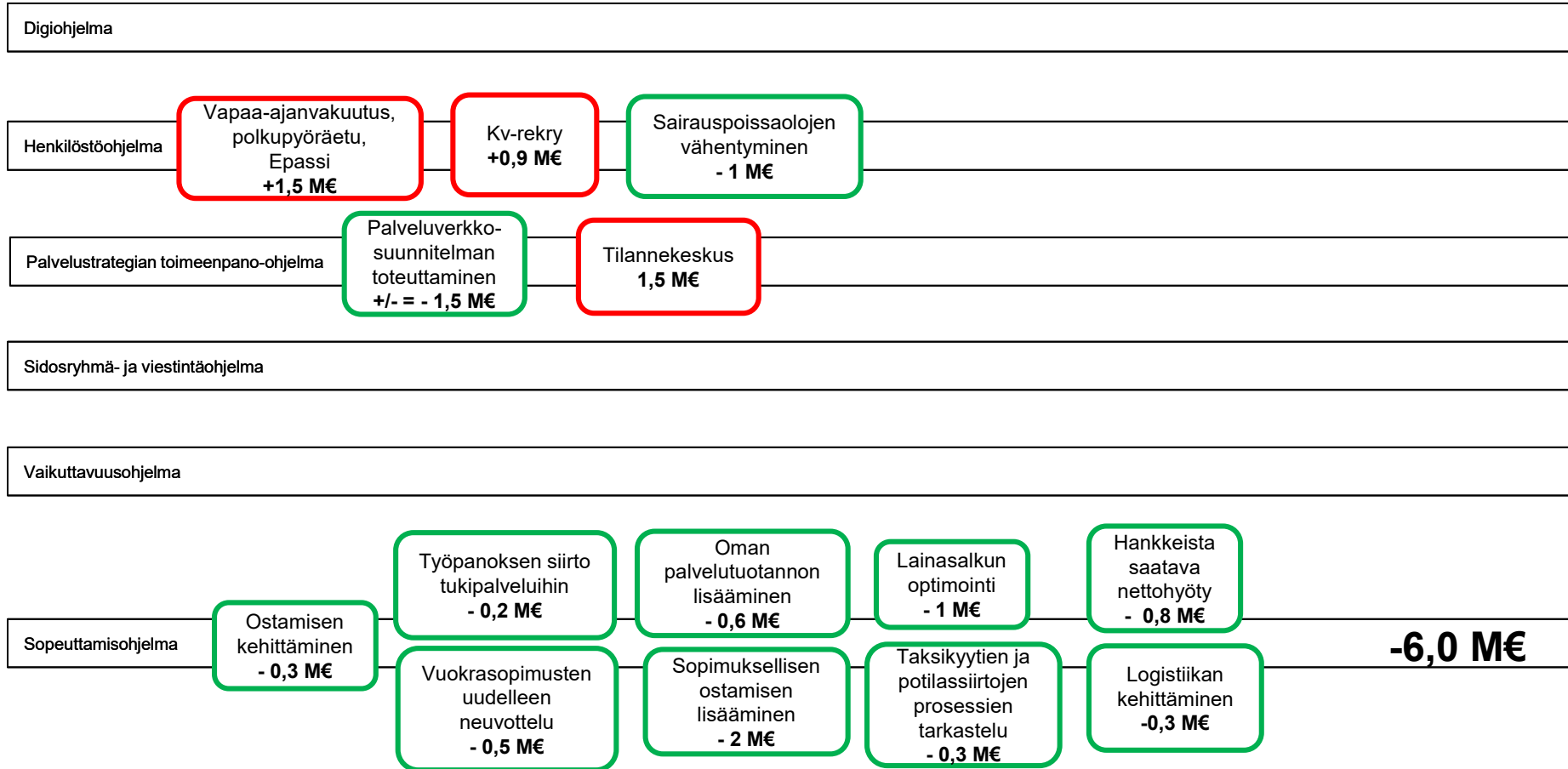
* Vastuuhenkilö vastaa toimenpiteiden määräyksestä 17.11. mennessä

Sopeuttamisohjelma -6,0 M€

Talouden tavoiteohjelma

Talouden tavoiteohjelma 10 M€, panostukset / hyödyt - luonnostelua

Lakisääteisyyden turvaaminen

Lakisääteisyys turvaaminen +15 M€

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Koulupsykologi resurssin vahvistaminen

Lapsiperhepalvelujen ja lastensuojelun sosiaalityöntekijä-resurssin vahvistaminen

Lastensuojelun palvelujen ostojen turvaaminen

Työikäisten sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen laajentaminen

Ikäihmisten palvelut

Ikäntyneiden asumispalvelujen palvelujen ostoja

Uusia perhekoteja 3kpl

Kansainvälisten oppisopimusopiskelijoiden henkilöstökulut

Terveys- ja sairaanhoitopalvelut

Erikoissairaanhoidon 6 kk:n jonon purku lisätöillä ja palveluja ostamalla

Erikoissairaanhoidon hoidontarpeenarvion jonon purkaminen lisätöillä

Suun terveydenhuollon jonon purku

Terveysasemien kiireettömän hoidon jonon purku

Vastuulääkärimalli

Koordinaattori jonojen purun hallinnointiin

Pelastuslaitos

Palveluintegraation kehittäminen

Pelastustoimen resursoinnin vahvistaminen

Operatiivisen valmiuden parantaminen

Pelastustoimen johtamisjärjestelmän kehittäminen ja pelastustoimen tilannekeskuksen perustaminen

Henkilöstö

Kansainvälinen rekrytointi

4.3 Alueen oma nosto (sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen erityiskysymykset)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Alueen oma nosto

- Käytännössä nykyaikainen robotiikan ja tekoälyn käytön mahdollistaman asiakas- ja potilastietojärjestelmän olemassaolo on välttämätön ehto tietotekniikan mahdollisuuksien kunnolliselle hyödyntämiselle.
- Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan samanlaisen APTJ-järjestelmän olemassaolo vähintäänkin yhteistoiminta-alueella toisi paljon synergiaetuja ja yhteistyön tiivistämismahdollisuuksia.
- Tähän asiaan tarvitaan selkeä ohjaus ja erillisresursointi valtiolta. Toivomme vahvempaa YTA-tasoista APTJ-hankinnan ohjausta laajakantoisena investointina. Uskomme, että kunnollinen nykyaikaisten ja riittävän suurella alueella yhtenäisten tietojärjestelmien hankinta on investointi, joka maksaa itsensä parantuneena tuottavuutena takaisin lyhyellä takaisinmaksuajalla.

5. Johtopäätökset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

5.1 Yhteinen näkemys alueen tilanteesta (neuvottelusta)

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Yhteinen näkemys alueen tilanteesta

- Tämä osio täytetään neuvotteluissa

5.2 Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaikutukset STM ja SM selvityksiin

- Mahdolliset vaikutukset STM ja SM selvityksiin

5.3 Mahdolliset toimenpidesuosituksset

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Mahdolliset toimenpidesuosituksukset

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

- Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
- Alueen on edelleen kehitettävä tarkoituksenmukaista palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
- Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
- Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

- Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
- Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
- Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisäätteisten tehtävien toteuttamiseen.
- Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitosten työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.

5.4 Jatkotoimenpiteistä sopiminen

Tarkennus osion aiheesta

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Jatkotoimista sopiminen

- Seurattavat asiat ja seurantatapa

6. Tilaisuuden päätös

KIITOS!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

26.10.2023

Yleiskatsaus ja näkemys hallitusohjelmasta kokonaisuutena

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen toiminta on käynnistynyt suunnitellulla tavalla. Kansalaisille on järjestetty heidän tarvitsemansa sosiaali-, terveys ja turvallisuuspalvelut käytettävissä olevien resurssien (rahat ja henkilöstö) puitteissa. Merkittäviä haasteita palvelujen järjestämisessä on ikäihmisten asumispalvelujen ja erikoissairaanhoidon joidenkin erikoisalojen palveluiden saatavuuden osalta. Näiden palvelujen vaikeat jonotilanteet on hyvinvointialueella tiedostettu ja hoitoon/palveluihin pääsyn parantamiseksi on ryhdytty konkreettisiin toimenpiteisiin. Hyvinvointialueen aluehallitus on varannut vuoden 2024 talousarvioraamiin 15 milj.€ kohdennetun määrärahan lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi. Valtuuston hyväksymää hyvinvointialuestrategiaa, palvelustrategiaa ja palveluverkkosuunnitelmaa toteuttamalla Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on hyvät mahdollisuudet järjestää kansalaisille palvelutarvetta vastaavat sosiaali- terveys ja turvallisuuspalvelut ja saada talous tasapainoon ja alijäämät katettua vuoden 2026 loppuun mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamista auttaa hyvinvointialueen saama lainanottovaltuus, joka mahdollistaa välttämättömiä investointeja sekä palvelujen saatavuuden parantamiseen, että kustannusvaikuttavuuden kehittämiseen.

Pelastustoimen toimintavalmiuden puutteita esitetään korjattavaksi osana vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmaa palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2024 talousarvion painopisteinä esitetään käytettäväksi Nurmeksen, Outokummun ja Kontiolahden pelastusasemien toimintavalmiuden parantamiseen yhteensä 12 henkilötyövuotta. Kehitystyötä jatketaan vuosien 2025–2026 aikana korottamalla Kiteen, Ilomantsin, Kontiolahti/Lehmon ja Liperi/Ylämyllyn pelastusasemien resurssointia yhteensä 24 henkilötyövuodella. Näillä toimenpiteillä pelastustoimen toimintavalmiuden puutteet saadaan korjattua pelastuslain edellyttämälle tasolle.

Hallitusohjelmassa on tunnistettu oikeita haasteita mm. ikääntyvien palvelutarpeenkasvu, työvoimapula sekä erikoissairaanhoidon ja hoivapalvelujen jonotilanteet. Hallitusohjelma tunnistaa myös hyvinvointialueiden erilaisuuden esim. väestön ikärakenteen, hyvinvointi- ja terveyserojen sekä aikaisemman järjestämistavan suhteen. Maininta palveluiden painopisteen siirtämisestä raskaammista palveluista kohti peruspalveluita on kannatettava. Samoin oikea-aikaiseen hoitoon ja palveluihin pääsyn varmistaminen ja jonojen purku ovat oikeita tavoitteita. Hallitusohjelman tavoitteiden saavuttaminen vaatii riittävät henkilöstö- ja talousresurssit. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkökulmasta tarvevakioitu rahoitus on välttämätön, jotta kansalaisille voidaan turvata yhdenvertaisesti saman tasoiset sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut kuin muuallakin Suomessa. Pohjois-Karjalan näkökulmasta oikeudenmukainen taloudellinen resurssointi vaatisi rahoituslainsäädännössä olevan siirtymäajan lyhentämistä ja sen jälkeen pysyväksi jäävän siirtymätasauksen poistamista rahoituslaista. Tämä välttämätön rahoituslain muutostavoite puuttuu hallitusohjelmasta kokonaan. Lisäksi kertaluonteista rahoitusta tarvittaisiin hallitusohjelman mukaisesti jonojen purkuun. Sen sijaan kelakorvausten nostamiseen sisältyy riski, että ennestään niukka hyvinvointialueen lääkäriresurssi siirtyy korkeilla palkoilla yksityisten työnantajien palkkalistoille.

26.10.2023

Kolmannen sektorin laajempi mukaan ottaminen tukemaan ikäihmisten kotona pärjäämistä on kannatettavaa, mutta toimenpide ei ole riittävän vaikuttava. Ikäihmisten ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus on harkittava uudelleen. Nyt voimassa oleva lainsäädäntö on johtanut siihen, että hoivapaikkoja joudutaan pitämään tyhjillään henkilöstön saatavuuteen liittyvien haasteiden seurauksena. Pohjois-Karjalassa hyvinvointialueella on n. 20 ja yksityisillä palveluntuottajilla n. 90 paikkaa tyhjillään henkilöstöpulan takia. Hoivaan pääsyä odotetaan usein terveyskeskusten vuodeosastoilla, mikä johtaa vaikeuksiin löytää potilaille jatkohoitopaikkoja. Jatkohoitopaikkojen puute johtaa päivystyksen ruuhkautumiseen ja vaikeuttaa hoitotakuun toteutumista erikoissairaanhoidossa.

Henkilöstön riittävyyteen liittyvät ongelmat ovat Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle merkittävämpiä kuin talouden haasteet. Katsottaessa Pohjois-Karjalan väestöennustetta voidaan todeta, että työvoimapulaa ei voida ratkaista pelkästään rekrytoinnin tai pitovoiman kehittämisen keinoin. Pitää pystyä hillitsemään palveluiden kysynnän kasvua. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on vuosittain yli 3 milj. asiakastapahtumaa. Eri henkilöitä käy asiakkaana n. 160.000. Palvelujen kysyntää voidaan vähentää onnistuneella paljon palveluja käyttävien henkilöiden asiakasohjauksella. Tämän asiakasohjauksen mahdollistamiseksi tarvitaan nykyaikainen asiakas- ja potilastietojärjestelmä sekä muutoksia tietosuojalainsäädäntöön.

Hyvinvointialueen tilannekuvaraportin sekä asiantuntija-arvioiden keskeiset nostot

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on valmistauduttu hyvinvointialueuudistuksen toimeenpanoon jo maakunnallisen kuntayhtymän aikana suuressa määrin. Hyvinvointialue on jatkanut tiukkaa talouden sopeuttamisen linjaa, mutta vuosien ajan johdonmukaisena jatkuneen talouden tiukan sopeuttamisen jälkeen saavutettavissa oleva säästöpotentiaali ja tuottavuuden lisäys ovat pienentyneet. Alueen palvelustrategiasta ja –verkosta sekä talouden tavoiteohjelmasta on päätetty kesäkuussa ja niihin sisältyvät toimenpiteet on käynnistetty. Kaksi alueen kuntaa on jättänyt Itä-Suomen hallinto-oikeudelle aluevalituksen aluevaltuuston palvelustrategiapäätöksestä. Alue on ainoa hyvinvointialue, jolle on myönnetty lainanottovaltuutta vuodeksi 2024. Aluetta koskevia merkittäviä uusia investointeja ovat asiakas- ja potilastietojärjestelmä sekä sote-palvelukeskus Joensuuun.

Alueen palvelutarve on maan korkeimmasta päästä, mutta väestön palvelutarpeeseen suhteutetut sosiaali- ja terveydenhuollon nettokäyttökustannukset olivat vuosina 2020–2021 pienemmät kuin maassa keskimäärin (indeksi 88, koko maa 100). Moniin palveluihin pääsy on alueella vaikeutunut ja lähivuosien talouden tiukat sopeuttamissuunnitelmat saattavat vaikeuttaa palvelujen saatavuutta entisestään. THL:n kyselytutkimusten mukaan lääkäripalveluja tarvinneiden mutta niitä riittämättömästi saaneiden osuus oli Pohjois-Karjalassa maan suurin. Lastensuojelun määrääjat ovat ylittyneet entistä useammin ja aluehallintoviraston arvion mukaan yhä useampi asiakas on jäänyt tarvettaan kevyempien lapsiperhepalvelujen varaan.

Hyvinvointialueella on vaikeuksia turvata riittävä henkilöstön saatavuus. Erityisesti vajetta on terveyskeskuslääkäreistä, hoitajista ja lastensuojelun sosiaalityöntekijöistä. Henkilöstön saatavuuden ongelmiin on pyritty vastaamaan aktiivisesti muun muassa tehostamalla rekrytointia, lisäämällä työhön liittyviä kouluttautumismahdollisuuksia sekä vahvistamalla esihenkilötyötä ja työnantajakuvaa. Tässä on osin onnistuttu ja henkilöstön lähtövaihtuvuuteen on pystytty vaikuttamaan positiivisesti. Terveyskeskuslääkäri 2.0 –malli otettu pysyväksi toiminnaksi. Alueella on otettu uusia palvelukanavia ja toimintamalleja käyttöön, mutta teknologian puute hidastaa etävastaanottojen käyttöönottoa. Alueella ollaan käynnistämässä YTA-yhteistyössä kilpailutus hoitajien kansainvälisestä rekrytoinnista.

Onnettomuuksien ehkäisytehtävien palvelutason toteutuminen: Turvallisuusviestinnän määrällinen saatavuus on ollut riittävällä tasolla. Turvallisuusviestinnän laadulliseen mittaamiseen on kehitetty uusi pisteytysmalli, jonka avulla erilaisten turvallisuusviestintätilaisuuksien suoritteita voidaan tarkastella yhdessä.

Valvontatoiminta ei toteutunut määrällisesti tavoitteiden mukaisesti, suunnitellusta valvonnasta toteutui vain 78 %.

Pelastustoiminnan palvelutason toteutuminen: Kiireellisen avun saamisen palvelutaso on pääosin riittävällä tasolla, huomattavia puutteita on toimintavalmiusaikojen osalta neljässä riskiruudussa. Huomattavia korjaavia toimenpiteitä on jo toteutettu, mutta toimenpiteiden tosiasiallista vaikutusta ei voi vielä varmuudella arvioida. Riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen torjuntatasoa ei kaikilta osin saavuteta, tavoitetason vaatimuksista täytyy 8 %.

Väestönsuojelun palvelutason toteutuminen: Varautuminen ja suunnittelu ovat pääosin riittävällä tasolla, vaikka osa varautumis- ja suunnittelutyöstä on vielä loppuunsaattamatta.

26.10.2023

Muutos- ja uudistusohjelmakokonaisuus

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on tehty päätökset hyvinvointialueen strategiasta ja erillisestä palvelustrategiasta, joka sisältää myös palveluverkkosuunnitelman. Palvelustrategiapäätöksestä on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, jossa asian käsittely on kesken. Hallinto-oikeus on kuitenkin antanut välipäätöksen, jonka perusteella palvelustrategian täytäntöönpanoa voidaan jatkaa. Hyvinvointialueen strateginen uudistusohjelma on käytännössä näiden strategia-asiakirjojen toimeenpano-ohjelma taloussuunnittelukaudelle 2024–27. Uudistusohjelmassa on viisi kärkeä, joista tullaan johtamaan myös strateginen mittaristo. Mittaristoa seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja sen avulla raportoidaan aluehallitukselle ja -valtuustolle. Vuonna 2024 keskitymme erityisesti kolmeen kärkeen, jotka ovat tarvetta vastaavat palvelut (lakisääteisyteen panostaminen 15 milj. € kohdennetut panostukset.), talouden tasapaino (10 milj.€ säästöohjelma) ja hyvinvoiva henkilöstö (henkilöstön veto- ja pito-voiman parantaminen).

Vuoden 2024 talousarvion valmistelu kytketään horisontaalisiin toimialuerajat ylittävään ylittäviin ohjelmiin, joita ovat digiohjelma, henkilöstöohjelma, palveluverkon toimeenpano-ohjelma, maineenhallintaohjelma, vaikuttavuusohjelma ja sopeuttamisohjelma. Kullekin horisontaaliselle ohjelmalle asetetaan talousarviossa joko toiminnallinen tai taloudellinen tavoite siitä, mitä hyötyjä saadaan aikaiseksi.

Lisäksi strateginen uudistusohjelma sisältää, vuoden 2024 talousarvioon sisältyvän alijäämän suuruisen, 15 milj. euron lisäpanostuksen toiminnan lakisääteisytyden parantamiselle nykytilanteesta. Aluehallitukselle tullaan raportoimaan kuukausittain strategisen uudistusohjelman toteutumisesta, jossa erikseen 15 miljoonan euron lisäpanostusten vaikutukset lakisääteisten palvelujen varmistamiseksi sekä 10 miljoonan euron sopeutustoimenpiteiden toteutuminen.

26.10.2023

Alueen oma nosto

Kaikilla hyvinvointialueilla on merkittäviä haasteita vastata käytettävissä olevilla henkilöstö- ja talousresursseilla kasvavaan palvelutarpeeseen. Yhtenä merkittävänä välineenä tehtävässä onnistumiselle on tietotekniikan ja digitalisaation mahdollisuuksien maksimaalinen hyödyntäminen. Käytännössä nykyaikainen robotiikan ja tekoälyn käytön mahdollistaman Asiakas- ja potilastietojärjestelmän (APTJ) olemassaolo on välttämätön ehto tietotekniikan ja digitalisaation hyödyntämiselle.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen näkemyksen mukaan samanlaisen APTJ-järjestelmän olemassaolo vähintäänkin yhteistoiminta-alueella toisi paljon synergiaetuja ja yhteistyön tiivistämismahdollisuuksia. Tämänhetkiset hyvinvointialueiden resurssit, sekä erilaiset ja eriaikaiset investointisuunnitelmat eivät mahdollista yhteisen järjestelmän hankintaa.

On tiedossa, että Sosiaali- ja terveysministeriö voi jättää sosiaali- ja terveydenhuollon investointien osasuunnitelman hyväksymättä, mikäli on ilmeistä, että siihen sisältyvä vaikutuksiltaan laajakantoinen tai taloudellisesti merkittävä investointi tai investointia vastaava sopimus voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaammin hyvinvointialueiden välisenä yhteistyönä. Itä-Suomen yhteistoiminta-alueella valmistellaan parhaillaan yhteistyösopimusta, jossa yhtenä osa-alueena ovat vaikutuksiltaan laajakantoiset investoinnit, joista merkittävimpanä nähdään asiakas- ja potilastietojärjestelmän uudistaminen. Tästä syytä Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialuejohtajat sopivat 8.6.2023 kokouksessaan, että alueella käynnistetään selvitys mahdolliseen yhteiseen APTJ-hankintaan liittyen.

Selvitys on valmistunut ja siinä on kuvattu, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue haluaa tiivistää yhteistyötä muiden Itä-Suomen hyvinvointialueiden kanssa ja lähteä valmistelemaan yhdessä yhtenäisen APTJ-ratkaisun hankintaa, joka onkin sisällytetty vuosien 2024–27 parhaillaan ministeriössä hyväksyttävänä olevaan investointisuunnitelmaan. Yhtenäisen ja integroidun järjestelmän avulla pystytään palvelemaan tehokkaasti sekä sosiaali- että terveydenhuollon tarpeita koko yhteistyöalueella.

Rahoituksen näkökulmasta tällä hetkellä ainoastaan Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on lainanottovaltuutta, mutta muilla Itä-Suomen hyvinvointialueilla tätä ei ole ilman erillispäätöstä lainanottovaltuudesta. Tästä näkökulmasta vuotuinen lainanottovaltuusmenettely tuo omat rajoitteensa yhteistyöalueen yhteistyön toteuttamiseen ja esim. yhtenäisten APTJ-ratkaisujen suunnitteluun. Mielestämme ministeriön pitäisi vastata toiminnan uudistumisen kannalta välttämättömien investointien rahoittamisesta, joten tähän asiaan tarvitaan selkeä valtio-ohjaus ja erillisresursointi valtiolta. Uskomme, että kunnollinen nykyaikaisten ja riittävän suurella alueella yhtenäisten tietojärjestelmien hankinta on investointi, joka maksaa itsensä parantuneena tuottavuutena takaisin lyhyellä takaisinmaksuajalla.

8.11.2023

VN/22236/2023

VM:n ja STM:n suositusehdotukset:

1. Alueen on määrätietoisesti jatkettava toiminnan ja palveluiden uudistamista sekä talouden tasapainottamista.
2. Alueen on edelleen kehitettävä tarkoituksenmukaista palvelurakennetta ja -verkkoa sekä lisättävä digitaalisten palveluiden käyttöä.
3. Alueen on tunnistettava, suunniteltava sekä toimeenpantava tarvittavat toimet vuokratyön käytön vähentämiseksi.
4. Alueen on nopeutettava ja vahvistettava YTA-yhteistyötä.

SM:n suositusehdotukset:

5. Alueen on jatkettava toiminnan uudistamista.
6. Onnettomuuksien määrää tulee vähentää tehokkaasti ja tulipalojen määrä tulee puolittaa vuoteen 2030 mennessä. Hyvinvointialueiden tulee onnettomuuksien ehkäisytyössä kiinnittää huomiota laadun ja vaikuttavuuden vahvistamiseen.
7. Hyvinvointialueiden tulee parantaa toimintavalmiutta alueella toimintaympäristön riskejä vastaavalle tasolle.
8. Hyvinvointialueiden pelastustoimien tulee varmistaa, että väestönsuojeluun varautumiseen kohdennetut resurssit ja osaaminen ovat riittävät ja suuntautuvat lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.
9. Hyvinvointialueiden tulee kiinnittää erityistä huomiota pelastuslaitos työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen.